

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلنی
(۱۵۰) خارج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشددر .

نسخه سی ۵ غروشددر .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشددر
سنه لکی ۵۲ نسخه در .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولتور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولتماز .

کتابخانه

آدرس تبدیلینده آریجه
۵ غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
و اوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولونمسی لازمددر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینگ
فرانسزجه یازلمسی رجا اولتور .

پاره کوندردلدیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلمسی
رجا اولتور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اسلام فتوحاتی

مسلمانان (اسویجر) و (روما) بی فتح ایتھلریدیر ؟

مصری برفیقمرک مہم افشائی

(لوزار) دہ بولونان مشاہیر بحرین عربدن امیرشکیب ارسلان بک افندی اخیر آخر بحر ررفیقمرزده نشرایتدیکی بر مقاله دہ مسلمانلرک اسپانیای ففتح ایتدکدن صوکره فرانسه نك جنوبه دہ یرلشدکریخی و ایتالیا یه صارقره رق (رومای) خاک ایله یکسان ایتدکریخی ، بوندن باشقه اسویجره دہ کیره رک یوز سنه دن فضله اسویجره نك بر قسمته حاکم اولدقربی و (قوتانس) کولنک اطرافه قادار واردقربی یازمشدیر . بمضیری (روما) نك عربلر طرفدن فتحنک غیر معلوم اولدیغی بیان ایتدکرنندن هندستاندکی (الجامعه) ررفیقمر (روما) نك عربلر طرفدن فتح اولونماسنک بر حقیقت تاریخیه اولدیغی ، یالکزمؤلفات اسلامیه نك اوروپاده وقوع بولان بر جوق فتوحات اسلامیه بی اہمال ایتدیکی کبی بونی دہ ذکر ایتدکریخی و هندستان افاضل علماسندن (ابوالکلام احمد) حضرتلرینک مسلمانلرک اسویجره بی فتح ایتھلری حقندہ بر اترندہ بیانات آیتدہ بولوندیغی یازمقدہ در :

وقتا کہ (بنوالاغاب) سجیلیاده وایتالیانک اقسام سائرہ جنوبیہ سندہ ثابت قدم اولدیلر و ساردونیایا مالطہ اطہلری حاکمیتلرینہ رام اولدی ایتالیانک ایجرلرنده ایلریہ مہمی و (روما) بی فتح ایتھ بی آرزو ایتدیلر . فرانسر مؤرخ (رہنبود Reénboud) و مؤرخ (یل دہ وەرچا Nael-Desvergers) ایتالیانک ۸۲۸ سنہ میلادیہ سندن ۸۷۸ سنہ میلادیہ سنہ قدر عربلرک هجوملری قارشیسندنہ صارصلدیغی ، حق بر کتیبہ نك تایپر شہرینک اوزرنده واقع (اوستیہ) بی استیلا ایتدیکی و بوشہرک (روما) نك اوزمان لمانی بولوندیغی ، دہا صوکره (روما) یه ایکی دفعہ هجوم ایتدکریخی ، ایکنجی دفعہ دہ شہرک حوالیسنه مواصلت ایدرک پاپلرک مقدس ایتھ سنی خاک ایله یکسان ایلدکریخی ذکر ایتھکدہ درلر .

آمریکا مؤرخلرندن (دردہر) ، علم و دین نزاعی حقندہ کی اثر مشہورندہ دیرکہ :

« مسلمانلر (روما) نك حوالیسنه مواصلت ایدرک مقدس کلیسانک مذبحی بیقمشلر و بوندن طولانی پاپلرک پرستشکارلری مدہش بر بحرانه دوچار اولمشلردی . چونکہ بومذبحک بیقلماسی پاپلردہ توہم اولونان عظمت روحانیہ یه بک آغیر بر ضربه ایدی . بونلر فاتحلرک مقدس بنایی چیکنہ یه رک کچدکاری حالده باشلرینہ سہادن بر صاعقه دوشمیدیکی و پاپانک بونلرک یلری حرکتی طور دیرہ مدیغی کورمشلردی . اسویجره نك فتحندن بحث ایدرکن مولانا ابوالکلام دیبورکہ :

« ۹۳۵ سنہ سندہ عربلر اسویجره نك قابولرینی آچمشلر و بوتون فرانسر ساحلری اللریہ دوشمشدی . عربلر اسویجره دہ بر مدت قالمشلردیر . »

عربلر ناصد آلداتیلمش ؟

« حجاز ، عثمانلی دولته تابع بر ولایتدی . ہر آی استانبول حکومتدن اون ایکی بیک آلتون آلردی . (مکہ مکرمہ) امیری حجازدہ حاکمدی . عثمانلی دولتی اون و حجازی عسکرلریلہ بحفاظہ ، و ہایلرک تجاوزاتی دفع ، حجازک آسایش و انضباطنی تأمین ایلردی . حرب عمومینک اعلانی اوزرینہ شریف حسین داعیہ استقلال ایله تورکیاہ قارشى حرکات اختلاجوانہ یه تصدی ایلدی . شریف حسین حجازک حاکمی و حامیسی ایدی . بوکون دہ فعلاً اولہ در . یالکیز بردکیشکلیک وار . چونکہ کندیسنه (امیر) دکل ، (ملک) دہ نیلیور . فقط بونک عقل و کیاست صاحبلی نزدندہ اہمیتی یوقدر . شیمدی ہر کس صوریور : عرب اولککلری شریفک عصیانندن نہ استفادہ ایتدی ؟ اولجہ بواونککلرک وحدتی محفوظ ایدی . بوکون ایسہ بو وحدت تارمار اولدی . عرب ممالکینک ہر طرفی بر اجنبی دولتک الذ دوشدی .

عرب ولایتلرنده کی سیاسی جربانہ و قوف کسب ایتھک ایستہ یئلر شو حقیقی بیللملیدرلر کہ شریف حسین متفقلرلہ بازارلق ایدہ مامشدر ا شریف حسین متفقلرک طرفہ التحاق و اعلان عصیان ایتدیکی حالده حربک نہایتندہ مملکتک استقلالنی تأمین ایدہ جک ہیچ بر سندن امامشدر . بناء علیہ بادی امر دہ انکلترہ کندیسنه دوستلق کوسنردیکی زمان بودوستلقدن استفادہ ایدہ مامش و بو صورتلہ ہم تورکلری ، ہم انکلزلری الدن قاجیرمش و تک باشنہ قالمشدر . حال بوکہ و قیلہ بر طرفدن تورکلر شابق امیر مککی عزل ایدرک شریف (حسین) ی مقام امارتہ کتیریور ، دیگر طرفدن انکلزلر اوکا ہر درلو توجہ و معاونت مالیه دہ بولونیور ، بوندن باشقه عربلردہ اوکا اطاعت ایدیورلردی . او قدر کہ شریف حسین عربلری عصیانہ دعوت ایدنجہ امر بنہ اطاعت ایتمشلر ، متفقلرک صفہ التحاق ایتشلر ، تورکاری جزیرہ العربدن جیقارمشلر ، متفقلرلہ بر لکدہ حربک صوکره دیقہ سنہ قدر چالیشمشلردر . فقط عربلر ، حسینک وعدہ ایتدیکی وجہلہ ، استقلاللرینی قازانمق ایچون حرب ایتدکریخی ظن ایدیورلردی . (حسین) بونلرہ انکلترہ ایله بو اساسہ مستند بر معاہدہ عقد ایتدیکنی سوبلہ یوردی . حال بوکہ حربک حتامی اوزرینہ عراق ، فلسطین و سوریه عربلری بو استقلال موعودی متفقلردن ایستہ مشلر سہ دہ بوطلبی ہیچ دیکلہ یں بولونامش ، بناء علیہ (حسین) . دونہ رک اندہ کی معاہدہ بی ابراز ایتھ سنی طلب

بولونمقدمه در ۱، دیمشدی . الحاصل بو موهوم معاهده نك نسخه اصلیه سی هیچ کورولامشدر . فقط (فصل) ك النده کی صورتك خلاصه سی بوجه آتی ایدی :

« بویوك بریتانیا ، استقلال تامی حائر ، شمالدن فرات نهریله ، غرباً آق ده کز و مصر حدودیله ، شرقاً بصره کورفری ایله محدود برعرب دولتك تأسیفی شریف حسینیه ، حربه انکلتزه نك طرفه کیرمك مقابلنده تعهد ایدر . یالکیز (عدن) ایله (بصره) بو دولتك حدودی خارجنده قالدجق و انکلتزه دولتی بو عرب دولتك برآ و بحرآ هر تجاوزدن صیانتفی ده تعهد ایدر جکدر . »

شریف حسین بومعاهدی شمدی به قدر صورت رسمیه ده ابراز ایتمامشدر . عربلرک منفعتی بومعاهده نك اعلاننده اولدینی حالده بونی صاقلامقده بوقدر اصرار ایتمه نك حکمتی هیچ بر وجهه ا کلاشلماز بر سر در . بناء علیه بو معاهده نك عقد اولونمادیفی اغلب احتمالدر . شریف حسین بانه سیر (ماقاهون) ك کنديسنه کوندردیکی مکتوبلردن برینه اهمیت ویرمکده و بونی برسند رسمی طایمقده در . حال بوکه بو مکتوبدی کی عبارلر مبهم و هر درلو تفسیراته مساعددر .

شریف حسین بو مکتوبده وارد اولان سوزلری عرب دولتی شکلنده تفسیر ایتمکده در . حال بوکه شریف حسین اوزمان ایسته سیدی ، یا تورکله قارشى اعلان عصیان ایتمز ، یا خود هیچ اولمازسه اعلان عصیان ایتمه دن مقدم ، عربلرک استقلالى تأمین ایدر جک و ثائقى الده ایدر دى ۱ آ کلاشیلورکه شریف حسین النده برتک وثیقه بولونمقسنزین حربه کیردی .

حربه کیردکدن صوکرده شریفك الیه برقاچ فرصت دوشدی . فقط بونلردن ده استفاده ایدمدی . چونکه ۱۹۱۷ ده تورکار مکيه ، شریف حسینیه بر هیئت کوندردکاری کبی (عقبه) ده بولونان اوغلنده دیگر بر هیئت کوندردرک بوتون عرب مملکتلرینك استقلالى طایمق اوزره مذاکراته کیرمه یی ایسته مشلر . المانیان و اوستریاده بو استقلالى تصدیق و تأمین ایتمه یی در عهده ایتمشدردی . شریف حسین ایسته سیدی بو فرصتدن استفاده ایدردی . هیچ اولمازسه متفقلردن شرائط مناسبه یی قوباره بیلیردی شریف حسین عربلرک استقلالى تأمین ایتمه یی دوشونه جکی رده بالعکس تورکار طرفندن وقوع بولان بو مساعد تکلیفی هان انکلتزه یه اخبار ایله ا کنفایتمش ، تعقیب ایدر جکی خط حرکت حقنده انکلیزلرک رایى صورمشدی . یک طبیعی اوله رق انکلتزه کنديسنه تورکارله باریشمامسنى توصیه ایتمشدی . بناء علیه حرب عمومینك ختامی اوزرینه شریف حسینك حجازه دوندیکینی کوریورز . چونکه فرانسه سوریه مانداسنى آلمش ، انکلتزه فلسطینه و عراق حاکم اولمشدی ۱

ایتمشله فقط (حسین) ك النده برتک وثیقه رسمیه ، برتک معاهده حقوقیه ، حتی برتک ورقه سیاسیه بیلر بولامامشلردی !!

شریف حسین ایکی ده برده ، مکّه مکرمه ده هفته ده بر کره نشر اولونان (القبله) غزته سنده حجاز ، عراق ، فلسطین و سوریه یی احتوا و (طوروس) طاعلرینه قدر امتداد ایدن بر عرب ایمراطورلغنك تأسیسی ایچون انکلتزه ایله بر معاهده عقد ایتدیکینی ، ۱۹۱۵ سنه سنده عقد ایتدیکینی بو معاهده طولانیسیله حرب عمومیده متفقله التحاق ایلدیکینی بیان ایتلکده در . کنديسندن بو معاهدی ابراز ایتمه سی دفعات ایله ایسته نلش ایدر بر کره جک اولسون بومعاهدی ابراز ایدر معاهددر . (فصل) ك زمان حکومتنده شام و فلسطیندن حجازه کیدن مرخص هیئتلر بو معاهدی ابراز ایدرک ایجابیله حرکت ایتمه لرینی متفقلردن ایسته مسنى (حسین) دن رجا ایتمشله ، فقط بورجارلر هیچ ثمره دار اولمامش و شریف (حسین) یالکیز (القبله) غزته سنده انکلتزه نك وعود و عهدی ایفا ایتمه دیکینی بیان ایله ا کتفایله مشدر . انکلتزه ایسه بویله بر معاهده نك موجودیتى انکار ایتمکده ، قرال حسین ایله هیچ بر معاهده عقد ایتمه دیکینی سوبله مکده در . انکلیز عوام قماره سنده مستر (اورمزی غور) بویله بر معاهده نك موجود اولوب اولمادیفی استیضاح ایتمش و خارجیه مستشاری میستر (هارمز ورت) انکلتزه ایله شریف حسین آره سنده هیچ بر معاهده بولونمادیفی بیان ایتدکدن صوکره قرال حسینك معاهده تسمیه ایتدیکینی شینك سیر (هازری ماقاهون) ایله (شریف حسین) آره سنده وقوع بولان مکتوباتده وارد بعض مبهم و غامض فکرلردن باشقه برشی اولمادیفی ، و بو مکتابه لرک حرب عمومیدن مقدم وقوع بولدیغنی سوبله مشدر .

۱۹۲۰ سنه نك حزراننده فیصل فرانسز اردوسنك شامه کیرمه سنى متعاقب طوغریدن طوغری به لونده ریه کیتمش و انکلتزه خارجیه نظارتنه ۱۹۱۵ سنه سی معاهده نك بر صورتی تقدیم ایدرک صورت اصلیه نك (شریف حسین) نزدنده محفوظ اولدیغنی ادعا ایله مشدی .

انکلتزه خارجیه نظارتی بالمقابله بویله بر معاهده دن قطعاً خبردار اولدیغنی و نزدنده بونك بر نسخه سی بولونمادیغنی سوبلیه رک نسخه اصلیه یی کورمه یی طلب ایله مشدی .

(فصل) باباسندن معاهده نك نسخه اصلیه سنى ایسته مش طورمش ایدرده شریف حسین هیچ بر جواب ویرمامشدی ! بر دفعه شریف حسینك حرکتی تنظیم ایدن میرآلای (لورنس) ه مستملکات نظارتنك مستشاری بولوندیغنی زمان بو معاهده حکایه نك نه اولدیغنی صورولمش بوبوکا مقابل (لورنس) کوله رک ده بو معاهده دن هیچ خبرمن بوقدره اولسه اولسه بومعاهده شریف (حسین) ك غیله سنده

نعمہ لریرینہ جفت سورمکدن، آیران دوکمکدن، چکیچ صاللامقندن
الاری ناصیرلاشمش کویلی وایشجیلرک ناله لری دیکله نه جک...

لکن هیات، خلقدن صاییلان بوزوالیلرک هیچ بریسنه اوقاپویه
آیاق آتمق نصیب اولمادی. نه اولوردی، تورک اوجاغی بویله حقیقی بر
تورک درنکی یاپسیدی؟ عجبا اویله بردنک بوندن دها روحنواز،
دها صمیمی وفاندہ لی اولمازمیدی؟ وتورک اوجاغندن بکله ن بودکلیدر؟
دارالالحان خانلری کتیروب برقاج فصل چالدرمق وسویاتمک اوقدر
مصرفه، اوقدر زحمتہ دکمز؟ اونی تپہ باشینک، یاخود دارالبدايعک
مستأجری ده یاپه بیلیر. خلقتک تورک اوجاغندن بکله دیکی بودکلدر.
تورکک لسانه، عرفانه، اخلاقه، اجتماعیه، اقتصادیاتنه،
الحاصل. مادیاتیلہ برابر معنویاتنه خدمت ایتک لازم ایکن قالدوب ده
اونک عقیدہ سنہ، احوال روحیه واجتماعیه سنہ، سجایای ملیہ سنہ هیچ ده
اویغون اولیان بویله مراسملہ ایشہ باشلامق، فائدہ شویله دورسون،
ضرردن باشقه هیچ برنتیجہ ویرمز.

تورک یوردینک و اوجاغنک غربہ طوغرو توجہ ایدن بویکی حرکتندہ
چوق دقتی واحتیاطی اولسی اقتضا ایدر. اویله اغا اوغلنک دیدیکی
وجهلہ فضائلنی نقایصندن آیرمقسزین ضرب حیات اجتماعیه سنی اولدینی
کی بورادہ تطبیق ایتہ یه قالدیشیلیرسہ بونک نتیجہ سنک فلاح اولمایہ جفنی
بیلیمک ایچون اوقدر یوکسک ادراک صاحبی اولق ایجاب ایتمز.

مجار مستشرقلرندن موسیو (فہلیکس والیہ) طرفندن پارسدہ
(قارنجی) مؤسسہ سنده اسلام عالمک تجددی حقندہ ایراد اولونان
نطقک برصورتی کچن هفته سیدل الرشادہ درج ایتشدک. چوق شایان
دقت اولان بونطقی ظن ایدرزکہ تورک یوردینک مؤسسہ لری ده کورمشلردر.
موسیو (فہلیکس والیہ):

«تورکیادہ تنظیمات دورینک باشلادینی صیرہ ده برانکلیر مورخی
(داوید اوردوہارت) اوروپا دیپلوماتلرینک لوندردہ، پارس ویتربورغندہ
احضار واعمال اولونان تجدداتی تورکیایہ تحمیل ایتلرینک خطا اولدینی
اثباتہ چالیشمش، غرب دساتیرینی شرقہ تطبیق ایتہ نک محض خطا
اولدینی بیان ایلہ مش واسلام غفنائنک محافظہ سنی حرارتلی مدافعہ
ایلہ مشدی.»

دیہہ برحادثہ تاریخیہ یی خاطر لاتدقندن صوکرہ اسلام عالمندہ
یاپہلہ حق تجدداتہ نقل کلام ایلہ دیورکہ:

«مسلمانلرک فابریقہ لر، دستکاهلر قورملرینہ، تجاری ومالی
تشکیلات یاپہلرینہ، اسلام شرکات تعاونیہ سنی انکشاف ایتدیرملرینہ،
بالخاصہ ہرشدن فضلہ اسلام دارالفنونلرینی ومدارسنی احیا واصلاح
ایتملرینہ مساعده ایتدیلیدر. فقط هیچ بروقت اسلام عالمہ غرب
مدینتک نقایص و مساویسنی تحمیل ایتہ یکنز. چونکہ بالذات غرب
مدینتی بومساوی وردائل پوزندن اولمکدہ در.»

مصرده انتشار ایدن «السیاسة» رفیقمزدن نقل ایتدیکمز بو
بک مهم وبک قیمتی ومؤثر حقائق احتوا ایدن مقالہ دن عرب
دینداسلرمزی شریف حسینک ناصل الداندینی اکلاشلدقندن باشقه
حسینک یالکیز خان دکل، برده سرسم، منافع ملیہ واسلامیہ یی
تقدیردن تمامیلہ عاجز برشخص اولدینی توضیح ایدیور. اسلامک
باشنہ چوکن بومصیبتلرک زمان ادباری ہر حالہ اوزاق اولماسہ کرکدر!

غربہ دوغرو

(تورک یوردی) یکی دستورلرینی تطبیق ایدیور

اخیراً برقاج نسخہ جیقاران (تورک یوردی) نک «تورک ملتنی
غرب ملتلی عالہ سی آرسنہ صوقق وغربک فضائل ایلہ برابر نقایصی ده
بلاقید وشرط مملکتیمزہ کتیرمکدن» عبارت اولان یکی دستورلرینی
حمدہ صبحی بکله آغا اوغلی احمد بکک مقالہ لرندن نقل ایتدیکمز
فقہ لرلہ اولکی نسخہ مزده کوسترمش وبویولک ملتیمز ایچون هیچ ده
فلاح یی لی اولمادینی، بالعکس هویت ملیہ یی افنا ایدہ جک چیقماز
بریول اولدینی ایضاح ایتشدک. تورک یوردینک مؤسسہ لری - کہ
شیمدی باشدہ حمدہ صبحی وایکنجی درجہ ده یوسف آچورا و آغا
اوغلی احمد بکلردر - بزم بو خیرخواہانہ اخطار وایقظمزمہ هیچ ده
قولاق آصمہ یی لزوم کورمہ یه رک بوبوک برتہالک وغرور ایلہ بویکی
برہنسیبیلرینی بالفعل استانبولہ تطبیقہ باشلادیلر. تورک اوجاغنک
رسم کشادی مناسبتیلہ دارالالحان دن اون، اون ایکی قدر مسلمان خانمی
کتیرہ رک اونلرہ چالدردقلری شریقلری، سسویلتدکلری سماعیلری
کنجیلرہ دیکلندیلر.

غربک فنون وصابیعدہ کی ترقیات مادیہ سنی مملکتہ ادخال
ایتدکدن، یوردیمزی باشند آشانی ثروت ورفاہہ غرق ایتدکدن صوکرہ
بودہ اونک ایجاب ایتدیردیہ رک دارالالحان خانلرینی دیکلہ مہ یه، دیکلہ مہ یه
قالدیشمش اولسہ ییدیلر بلکہ دعوالرینی یوروتمک ایچون برسہ ییلہ
قازانمش اولورلردی. لکن بویله یاپیلمادی، ایشہ چالغیدن، ہم دہ ارککلرہ
عائد بر اجتماع مسلمان خانلرندن مرکب سازندہ لر کتیرمکدن باشلاندی.
بز اویله ظن ایدیوردق کہ آیلردن بری حاضر لانتقدہ اولان بو
رسم کشادہ تورکلرک عموم اصنافندن، رنجیرندن، ایشجیلرندن برر
ایکیشر ذات دعوت ایدیہ جک؛ اورادہ انجق وانجق بوزوالیلرک
بستہ لدیکی دردلر ترنم اولونہ جق؛ استانبولک آریستوقراسی حیاتی
یاشایان ترمین خانم اللرینک ظہورلردہ، کانلردہ «یاراتدینی» دلسوز